

FAGPLAN

For fagområde musikk

KULTURSKOLENS FAG

Kulturskolens fagplaner er forankret i Rammeplan for Kulturskolen «Mangfold og fordypning». Arendal Kulturskole har for tiden programområdene visuell kunst, teater og musikk.

Undervisningen organiseres innenfor tre

opplæringsprogram:

Breddeprogrammet,

Kjerneprogrammet og

Fordypningsprogrammet.

Programmene skal ivareta behovet for tilpasset

opplæring og er gradert i forhold til

undervisningsmengde og krav til egeninnsats.

INNLEDNING TIL FAGPLANENE

Breddeprogrammet:

Hovedintensjonen med Breddeprogrammet er en utadrettet virksomhet basert på samarbeid som favner bredt. Organiseringen kan være prosjektrettet, tverrfaglig eller kursbasert, eller som ulike gruppe- og ensembletilbud som kontinuerer fra år til år. Eksempler i vår kulturskole er Kulturskolekoret og SKATT.

Kjerneprogrammet:

Kjerneprogrammet er kulturskolens hovedvirksomhet. Langsiktighet er hovedprofilen i kjerneprogrammet. Programmet er for elever som ønsker å arbeide med kunstoffaget over tid, og er basert på progresjon, systematisk trening og elevens utvikling gjennom ulike faser. Opplæringa vil vanligvis strekke seg over flere år. Kjerneprogrammet skal være rekrutterende og forberedende for elever som ønsker å gå videre til Fordypningsprogrammet. Det skal også kunne forberede for videre utdanning. Opplæringa deles inn i nivåer som bygger på hverandre, og nivåene sier noe om hvor langt eleven har kommet i faget. I fagplanene er det beskrevet læringsmål for hver av nivåene. Elevens individuelle forutsetninger vil være bestemmende for progresjonen. Det er derfor ingen tidsplan knyttet til de ulike nivåene, men en veiledende progresjon tilsier fra ett til fire år på hvert nivå.

Fordypningsprogrammet:

Fordypningsprogrammet er for elever med særskilte forutsetninger og interesser for den kunstneriske aktiviteten. Det blir stilt krav til høy og målrettet innsats. Fordypningsprogrammet skal kunne forberede for høyere utdanning. Elevene tas inn etter søknad og opptaksprøver. Det er læreren som anbefaler eleven å søke når tida er inne. Opptak til programmet bestemmes av elevens nivå, ikke alder. Lørdagsskolen er en del av vårt fordypningsprogram.

Utviklingsfaser.

Nivå 1. Begynnernivå/småskoletrinnet 6-10 år

Nivå 2. Mellomnivå/Mellomtrinnet 10-13 år

Nivå 3. Høyere mellomnivå/Ungdomstrinnet 13-16 år

Nivå 4. Viderekomment nivå/Videregående opplæring 16-19 år

Fagplan Musikk

“Kjernen i kulturskolens musikkopplæring er instrumental-/vokalopplæringa, samspillsaktivitetene og konsertene”

Nøkkelkompetanser

Undervisningen er sentrert rundt de grunnleggende ferdighetene **Høre, Lese, Lage, Øve og Fremføre.**

Disse ferdighetene utfyller hverandre og må sees i sammenheng. Sang, spill, bevegelse, komposisjon, lytting, samspill og samhandling utgjør en naturlig helhet i læreprosessen. Les fra Rammeplanen kapittel 3.3. Fagplan Musikk [Her](#):

Nivå 1

FORVENTNINGER TIL LÆREREN: På “nivå 1” arbeides det med å etablere nærhet til instrumentet og utforske instrumentets muligheter, styrke elevens oppmerksomhet og iakttakelsesevne og legge grunnlaget for en optimal teknisk utvikling. I tillegg er det å gi tilstrekkelig rom for spontan uttrykks glede, sette samspill og musikkopplevelse i sentrum og ha tett samarbeid med foreldre/foresatte med på å gi eleven en best mulig start på læreprosessen.

Høre

Eleven kan imitere dynamikk, artikulasjon, rytmemønstre og melodistrofer.

Eleven kan både improvisere med utgangspunkt i konkrete oppgaver og fritt etter egne assosiasjoner.

Eleven kan spille sanger i et omfang fra 3-8 toner «på øret».

Eleven kan lære seg stykker ved å imitere læreren.

Eleven kan oppfatte melodibevegelser (oppover og nedover) og høre om melodier går i dur eller moll samt finne grunnpulsen og bestemme taktart.

Eleven kan stemme instrumentet sitt (ikke piano) og spiller rent.

Eleven kan fortelle om musikk han/hun har hørt.

Lese

Eleven kan notenavn i stamtonerekken.

Eleven kan synge melodier på notenavn og skalatrinntall mens han/hun dirigere grunnslagene.

Eleven kan telle grunnslagene høyt og klappe noterte melodirytmene.

Eleven kan bladspille melodier i oktavomfang med metronome.

Eleven kan skrive ned/kopiere stykker fra undervisningsheftene og notere egne komposisjoner.

Eleven kan analysere og finne like takter og fraser i stykkene.

Eleven kan forholde seg til tittel, tempo, taktart, toneart, form samt dynamikk og andre musikkuttrykk i innstuderingsarbeidet.

Eleven kan bruke kunnskap om treklanger, intervaller og skalaer som notelesningsverktøy.

Lage

Eleven kan ta i bruk hele instrumentet i improvisasjoner og har mot til å utforske og leke med instrumentenes lydmuligheter.

Eleven kan improvisere til bilder, fortellinger og med utgangspunkt i “tonebanker” og ulike ostinater alene og i samspill med andre.

Eleven kan komponere og notere egne melodier med noter, bilder, tall, bokstaver, eller grafisknotasjon og fullføre stykker i form av «utfyllingsoppgaver».

Eleven kan videreutvikle notert musikk ved blant annet å lag forspill og etterspill eller endre tonalitet (dur/moll) og rytme.

Eleven kan lage egne kompstemmer til melodier.

Øve

Eleven kan beskrive hva som kjennetegner en god spillestilling.

Eleven har god innsikt i grunnleggende tekniske ferdigheter på sitt instrument.

Eleven kan gjøre rede for elementær anatomi knyttet til spillestilling og elementærteknikk. Eleven øver daglig (nesten), og får hjelp av lærer og foreldre/foresatte til å etablere gode øverutiner.

Fremføre

Eleven kan fremføre egne komposisjoner og spille stykker utenat.

Eleven kan velge stykker og sette sammen et konsertprogram med egne og andres komposisjoner.

Eleven kan gjøre opptakt av programmet (CD/lydfiler).

Eleven kan spille konsert sammen med andre.

Eleven kan presentere og fortelle om stykkene han/hun spiller.

Eleven kan uttrykke seg fritt i overensstemmelse med egne forestillinger.

Nivå 2

FORVENTNINGER TIL LÆREREN: Læreren setter spille glede og energi i sentrum, oppmuntrer elevens musikalske utforskertrang, legger til rette for varierte samspillserfaringer, styrker elevens iakttakelsesevne i forhold til melodi, rytme, harmoni og uttrykk, gir elevens egne komposisjoner og improvisasjoner en sentral plass, har fokus på kroppsbevissthet, befester grunnleggende tekniske ferdigheter med fokus på klang og hurtighet, styrker elevens leseferdigheter og sikrer at også musikkhistorisk og musikkteoretisk kunnskap bidrar til å gjøre det lettere og mer meningsfullt å øve inn nytt repertoar.

Høre

Eleven kan forholde seg aktivt lyttende til eget spill og innpasse eget spill til andres i samspillssammenheng.

Eleven kan bruke auditive analysemetoder (huskeknagger) til å «planke» melodier.

Eleven kan harmonisere sanger, lage obligatstemmer og akkompagnere seg selv eller andre «på øret».

Eleven kan imitere skisser av form, struktur og dynamisk spenningsforløp i større verk.

Eleven kan transponere «på øret».

Eleven kan lage «fills»/ornamentering «på øret».

Eleven kan verbalt gi uttrykk for det han/hun opplever.

Eleven kan notere hørte melodier riktig både tonalt og rytmisk eller rette/endre et notebilde i overensstemmelse med det han/hun hører.

Eleven kan gjenkjenne musikk i ulike sjangere og fra ulike tidsepoker.

Lese

Eleven kan lese, tolke og forholde seg til tittel, komponist, stil/epoke/kontekst, tempo, nøkler, taktart, toneart, form/formforløp, akkorder/harmonisering, dynamikk og artikulasjon.

Eleven kan både lese absolutt og analysere, sammenligne og finne likheter i notebildet.

Eleven kan spille enkle stykker prima vista.

Eleven kan lese besifring og analysere det harmoniske forløpet i et notebilde (T, D, SD) ved å gjenkjenne intervaller, treklanger og skalaer.

Eleven kan anvende musikkteori og elementær musikkhistorie (komponist og epoke) til å tolke og lese noter.

Lage

Eleven kan improvisere med utgangspunkt i ulike skalaer og akkordrekker.

Eleven kan komponere og notere egne stykker. NB! Notasjonen omfatter også dynamikk, tempobetegnelse, fraseringsbuer og artikulasjon.

Eleven kan lage film – for eksempel på mobilen – og sette musikk til.

Eleven kan lage egne sanger med akkompagnement.

Eleven kan gjøre opptak og bearbeide lyd (klippe, kopiere, endre).

Eleven kan sette sammen et grafisk partitur eller lage ulike «memo-lapper» som utgangspunkt for improvisasjoner/komposisjoner etter tilfeldighetsprinsippet.

Eleven kan lage akkordrundganger og rytmiske looper digitalt, og bruke disse som utgangspunkt for egne improvisasjoner.

Øve

TEKNISK TRENING

Elev kan forklare og vise i praksis hva en god spillestilling er.

Eleven kan dokumentere grunnleggende tekniske ferdigheter og forklare teknikker for dynamiske kontraster, artikulasjon og klangvariasjon.

Eleven har satt sammen sin egen “treningsbok” med daglige øvelser.

ØVEMETODIKK

Eleven kan lage øveplan.

Eleven kan øve variert og løsningsorientert med stor utholdenhet.

Eleven øver daglig.

ØVING I ENSEMBLER

Eleven kan starte og stoppe grupper og mestrer grunnleggende slagteknikk (2/4, 3/4 og 4/4-takt)

Fremføre

Eleven kan sette sammen konsertprogram i samarbeid med andre elever og ta kontakt med institusjoner og spørre om å få spille der.

Eleven kan lytte bevisst og konsentrert til andres spill og veksle mellom å ta initiativ og «gi plass».

Eleven kan kombinere innlevelse og innsikt i konsertsammenheng.

Eleven kan spille folkemusikk fra hele verden.

Nivå 3

FORVENTNINGER TIL LÆREREN: Læreren setter musikalsk kommunikasjon og elevens personlige uttrykket i sentrum. Han/hun arbeider med gode øvings- og innstuderingsteknikker og videreutvikling av tekniske ferdigheter på instrumentet med fokus på kroppsbevissthet. Arbeid med innøving av et bredt og variert repertoar sammen med kreative prosesser som improvisasjon, komposisjon og arrangering står sentralt og knyttes ofte til konsertproduksjoner og annet produksjonsarbeid. Læreren legger også til rette for ulike former for samspill, kunstnerisk samarbeid og kunstopplevelser som utfordrer, viser mangfold og muligheter.

Høre

Eleven kan lære seg stykker ved å imitere.

Eleven kan improvisere, akkompagnere og lage obligatstemmer og «fills» «på øret».

Eleven kan analysere form og akkordprogresjoner «på øret».

Eleven kan “høre” et notebilde (indre gehør).

Eleven kan gjenkjenne og beskrive musikalske stiltrekke i blues, ragtime, jazz, rock, pop og verdensmusikk.

Eleven kan gjenkjenne og beskrive musikalske stiltrekke i musikk fra barokken, wienerklassisismen, romanikken og det 20. århundret.

Eleven kan lytte og reflektere over eget og andres spill.

Eleven har nødvendige ferdigheter til å gjennomføre gehørtesten ved opptaksprøven til MDD-linjer.

Lese

Eleven kan analysere og tolke et notebilde.

Eleven kan raskt skaffe seg overblikk over et notebilde og spille primavista.

Eleven kan innstudere, tolke og framføre et bredt og allsidig repertoar med musikk fra ulike tidsepoker med god sjanger og stilforståelse.

Eleven kan lese og spille etter besifring/akkorder og bruke akkorder som analyseverktøy i innstudering av nytt repertoar.

Eleven kan lese grafisk notasjon og andre nyere notasjonsformer.

Lage

Eleven kan improvisere ut fra egne assosiasjoner.

Eleven kan lese besifring og improvisere over akkordrekker og annet musikalsk materiale.

Eleven kan improvisere og lage musikk i samspill med andre musikere, dansere, billedkunstnere, videokunstnere, poeter osv.

Eleven kan både videreutvikle et eksisterende musikalsk materiale og lage egne komposisjoner.

Eleven kan lage musikkvideoer og bruke digitalt opptaksutstyr og musikkprogram som en integrert del i sine kreative prosjekter.

Eleven kan bruke ulike former for notasjon og notasjonsprogram i nedtgivelse av musikalske ideer og komposisjoner.

Eleven kan tilpasse arrangementer og arrangere musikk for ulike grupper (C, Eb og Bb-instrument).

Øve

ØVEMETODIKK

Eleven kan planlegge NÅR det skal øves, HVA det skal øves på, HVORDAN det skal øves og vet HVORFOR.

Eleven har nytte av teoretisk kunnskap om motivasjon og læreprosesser i egen øving.

TEKNISK TRENING

Eleven har innsikt i sentral anatomisk kunnskap.

Eleven har gode oppvarmingsrutiner og kunnskap om treningsformer som kan gi større utholdenhet og hindre belastningsskader.

Eleven kan koordinere kropp og instrument i overensstemmelse med musikkens uttrykk, og har økt forståelse for funksjonell instrumentteknikk på sitt instrument.

Eleven kan analysere et notebilde, trekke ut vanskelige tekniske passasjer og arbeide selvstendig og systematisk med å finne gode musikalske og tekniske løsninger.

ENSEMBLELEDELSE OG ØVING I GRUPPER

Eleven kan planlegge og gjennomføre ensembleøvelser.

Eleven kan dirigere, instruere og veilede på en motiverende måte.

Eleven har automatisert slagteknikk og et kroppsspråk som tydelig viser tempo og karakter.

Fremføre

PRODUSERE

Eleven kan planlegge konsertprosjekter og samarbeide med alle involverte i produksjonsprosesser.

Eleven kan også samarbeide med ulike profesjonelle kunstnere.

Eleven kan skrive et informativt konsertprogram.

Eleven kan ta kontakt med aktuelle spillesteder, og ha ansvar for at konserter blir gjennomført.

Eleven kan gjøre opptak av eget spill, konserter og musikkproduksjoner, og redigere disse (video, lydfiler).

Eleven kan bruke digitale verktøy til å manipulere lyd og lage lyddesign og lydkunst.

FORMIDLE

Eleven kan snakke med et publikum og presentere musikk som skal spilles.

Eleven har uttrykksvilje og mot til å formidle musikk, kan ta selvstendige valg i forhold til uttrykk og formidlingsform og kan spille med innlevelse, integritet og en tydelig kunstnerisk intensjon.

Eleven kan finne balansen mellom egen og andres stemmer i samspillssammenheng, rette energien mot en felles tolkning og allikevel gi musikken et personlig uttrykk.

EVALUERE

Eleven kan på en innsiktsfull måte gi uttrykk for opplevelser og refleksjoner knyttet til eget og andres spill.

Nivå 4

FORVENTNINGER TIL LÆREREN: Læreren sikrer at eleven har solid instrumentalt teknisk forståelse og ferdigheter på et høyt nivå, innsikt i et bredt og allsidig repertoar, hensiktsmessige og selvstendige øvestrategier, kunnskap om undervisning og ensembleledelse, variert produksjonserfaring og erfaring i samarbeid med profesjonelle kunstnere og ulike kunstformer. Læreren ser også potensiale, inspirerer og gir impulser til elever som ønsker å satse på musikk og forbereder til opptaksprøver og videre musikkstudier

Høre

- Eleven kan imitere avanserte rytmer og melodier.
- Eleven kan improvisere i ulike stilarter og sjangere.
- Eleven kan synge/«goulde» fra bladet og oppfatte notebildet i det indre øret.
- Eleven kjenner til og behersker ulike lytteteknikker.
- Eleven kan notere det hun/han hører.
- Eleven kan kjenne igjen forespilte treklanger og akkordrekker.
- Eleven kan harmonisere melodier som utgangspunkt for improvisasjoner og flerstemmig spill/sang.
- Eleven kan identifisere og beskrive musikkens elementer, komponistens virkemidler og sjangertrekk med utgangspunkt i musikkteori og musikkhistorie.
- Eleven kan reflektere over og beskrive egen musikkopplevelse.
- Eleven har forutsetninger for å mestre gehørtester i opptaksprøvesammenheng.

Lese

- Eleven kan orientere seg raskt og sikkert i notebildet, og har ingen problemer med prima vista spill som også omfatter dynamikk, artikulasjon og tempobetegnelser m.m.
- Eleven kan analysere og beskrive et notebilde med et godt begrepsapparat.
- Eleven kan innstudere og framføre et repertoar av musikk fra ulike tidsepoker og forholde seg bevisst til karakteristiske trekk og stilistiske virkemidler i musikken.
- Eleven kan bruke musikkteoretisk kunnskap i innstuderingsarbeidet.
- Eleven kan bruke kunnskap om komponister, stilskapere og utøvere som inspirasjon til egen tolkning.

Lage

- Eleven kan improvisere på akkordrekker også i barokke former som Passacaglia og Chaconne.
- Eleven kan improvisere og lage variasjoner på ulike temaer.
- Eleven kan benytte ulike komposisjonsteknikker og korrekt notasjon.
- Eleven kan bruke joik og annen tradisjonsmusikk som utgangspunkt for egne komposisjoner og arrangementer.
- Eleven kan komponere og arrangere musikk for større og mindre besetninger i ulike stilarter.
- Eleven kan bruke digitale verktøy til lyddesign, arrangering og komponering.
- Eleven kjenner til bransje og opphavsrett, Copyright, Tono og andre organisasjoner innen musikkbransjen som forvalter rettighetene.

Øve

SELVLEDELSE & ØVING

- Eleven kan lage langsiktige øveplaner og arbeider kontinuerlige med å optimalisere øvearbeidet.
- Eleven kan benytte mentale innstuderingsteknikker.

Eleven kan innstudere musikk med integritet og fokus på personlig oppfatning, og benytter kunnskap om motivasjon, læring og ferdighetsutvikling i øvearbeidet.

Eleven kan hjelpe og lære andre å øve.

DET TEKNISKE ARBEIDET

Eleven kan løse tekniske utfordringer av høy vanskelighetsgrad.

Eleven kan anvende grunnleggende kunnskap om anatomi i det tekniske arbeidet.

Eleven kan nyttegjøre seg kunnskap som hvordan unngå spenninger og feilbelastning.

ENSEMBLELEDELSE OG ØVING I GRUPPER

Eleven kan organisere samspillaktiviteter.

Eleven kan instruere og dirigere ensembler ved å lede øvelser for oppvarming, klang og intonasjon.

formidle musikalske uttrykk og gi veiledning ut fra notebildet/partituret og egne intensjoner i en øvingssituasjon.

velge et variert repertoar for ulike ensembler og vurdere vanskelighetsgrad.

Fremføre

PRODUSERE

Eleven kan lede planlegging og gjennomføring av konserter og andre produksjoner.

Eleven kan planlegge og velge repertoar og presentasjonsform for ulike målgrupper.

Eleven kan gi og ta konstruktiv kritikk og fremme samarbeidsevne, toleranse og flerkulturell forståelse i produksjonsarbeidet.

Eleven kan bruke digitale verktøy i planlegging, dokumentasjon og gjennomføring av produksjoner.

FORMIDLE

Eleven kan medvirke i konserter og i andre utøvende og skapende produksjoner.

Eleven kan ha solokonsert og fremføre et stort og variert repertoar med musikk i ulike sjanger og/eller fra ulike epoker.

Eleven kan bruke digitale verktøy i konsertsammenheng.

Eleven kan framføre egne komposisjoner og improvisasjoner.

Eleven kan benytte ulike oppvarmings-, avspennings- og konsentrasjonsteknikker i forbindelse med konsertene.

EVALUERE

Eleven kan analysere og vurdere ulike sider ved sceniske framføringer og konsertforberedelser.

